

Voorjaarsnota 2026

Inhoudsopgave

Uitgangspunten	3
Leeswijzer	5
Prognose begroting 2026 - 2030	6
Financiële bijstellingen.....	7
Bijstelling i.r.t. raadsbesluiten	9
Bijstellingen met resultaat	10
Bijstellingen neutraal.....	28
Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen.....	32
Investeringskredieten	39
Nieuwe/ wijziging investeringen.....	39
Voortgang investeringen	40
Reserves.....	47

Uitgangspunten

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2026. Deze voorjaarsnota is een rapportage over de eerste drie maanden van het jaar. In deze tussentijdse rapportage melden wij recente mee- en tegenvallers ten opzichte van de Begroting 2026. Dat geeft inzicht in het financiële kader voor de Begroting 2027, die mede wordt bepaald door de meicirculaire. Bij het opstellen van de voorjaarsnota was de meicirculaire nog niet bekend. Wij sturen u hier separaat een raadsbrief over.

Vrijval a.g.v. doorwerking jaarrekeningresultaten

We hebben gekeken naar de saldi in de jaarrekeningen van de jaren 2020 t/m 2025 (net als in 2024). In bepaalde gevallen zijn budgetten begroot op basis van verwachtingen met daarbij de insteek dat budgetten niet overschreden worden. Dit betekent soms dat we achteraf gezien te veel budget begroot hadden en we een voordeel in de jaarrekening melden. Gezien de financiële situatie gaan we nog scherper begroten. Op basis van de onderbesteding van budgetten in voorgaande jaren achten we het reëel om bedragen vrij te laten vallen. Dit betekent wel dat het risico is dat in voorkomende gevallen een overschrijding kan ontstaan. Mocht zich dit voordoen dan zullen we de raad in de tussentijdse rapportages (actieve informatieplicht/ voor-/ najaarsnota) daarvan op de hoogte brengen.

Het gaat om de volgende bedragen:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
1B	Panden: gymzalen	18	18	18	18	18
1B	Peuterspeelzaalwerk	20	20	20	20	20
1D	Afboeken budget gezondheidszorg	40	40	40	40	40
1F	Integratie en participatie nieuwkomers	50	50	50	50	50
1H	Leerlingenvervoer	90	90	90	90	90
1I	Minima					80
1J	Participatiebudget: re-integratie	50	50	50	50	50
3C	ICT	100	100	100	100	100
	Totaal	368	368	368	368	448

Voorjaarsnota op hoofdlijnen

In deze voorjaarsnota geven wij een prognose van de uitkomsten van de Jaarstukken 2026. Verder scheppen we het financiële kader voor de meerjarenbegroting. Daarvoor actualiseren we de budgetten binnen het bestaande beleid. Ook rapporteren we over de voortgang van de invulling van de bezuinigingen en melden we de voortgang van de geplande investeringen.

Meer informatie over de inhoud en de opbouw van de voorjaarsnota, vindt u in de leeswijzer.

Uitgangspunten

Bij de samenstelling van de meerjarenbegroting gelden de volgende uitgangspunten:

- Uitgangspunt is dat het bestaande gemeentelijke voorzieningenniveau, met inachtneming van hetgeen door de gemeenteraad is besloten, in de meerjarenbegroting gehandhaafd blijft. Eerder door de raad vastgestelde bezuinigingen en ombuigingen kunnen vanzelfsprekend wel leiden tot afbouw van het voorzieningenniveau.
- Voor de raming van baten lasten wordt in meerjarenperspectief de dynamische of reële methode gehanteerd. T.a.v. loon- en prijscompensatie geldt:
  - de uitgaven worden jaarlijks bijgesteld met de loon- en prijsindex (Prijsontwikkeling overheidsconsumptie CPB o.b.v. meicirculaire). Hiervoor wordt ruimte gereserveerd op de stelpost voor loon- en prijscompensatie;
  - daar waar bij het opstellen van de begroting bekend is dat sprake is van afwijkende prijsontwikkelingen ten opzichte van de index, wordt rekening gehouden met de werkelijke ontwikkelingen (cao ontwikkelingen, afspraken met verbonden partijen, afspraken op basis van overige contracten);
  - de inkomsten (OZB, leges en heffingen) worden jaarlijks met het inflatiepercentage verhoogd (Prijsontwikkeling overheidsconsumptie CPB o.b.v. meicirculaire).
- De vervangingsinvesteringen, die noodzakelijk zijn om bedrijfsmiddelen op een adequaat kwaliteitsniveau te kunnen handhaven, zijn meegenomen in de berekeningen.
- Wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke heffingen en leges.
- In de meerjarenbegroting is een jaarlijkse stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 100.000.
- De (meerjaren)begroting dient sluitend te zijn.

Beslispunten

Met 'het vaststellen van de voorjaarsnota' vragen we de raad:

	Onderdeel
1. goedkeuring te geven voor het bijstellen van de budgetten voor bestaand beleid voor de Begroting 2026 en de structurele doorwerking hiervan voor de meerjarenraming 2027-2030;	Financiële bijstellingen; Bijstellingen neutraal; Reserves
2. kennis te nemen van de inzet van de stelpost onvoorzien;	Financiële bijstellingen (product 4D Onvoorzien)
3. kennis te nemen van de monitor bezuinigingen;	Monitor bezuinigingen
4. het beschikbaar stellen van nieuwe kredieten, danwel wijziging van kredieten;	Investeringskredieten
5. kennis te nemen van de voortgangsrapportage inzake investeringen in 2026;	Investeringskredieten

Leeswijzer

Waarom een voorjaarsnota?

In de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Renkum is onder andere vastgelegd op welke manier uw raad de planning- & controlcyclus wil vormgeven. In artikel 4 van de verordening is opgenomen dat het college de raad een nota aanbiedt op basis waarvan de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren kunnen worden bepaald. Op basis van deze voorjaarsnota tezamen met de meicirculaire, die u separaat wordt toegestuurd, worden de financiële kaders vastgesteld. De perspectiefnota behandelt de beleidsmatige kaders.

Opbouw voorjaarsnota

Deze voorjaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Prognose begroting 2026-2030

Dit onderdeel geeft een samenvatting van alle bijstellingen voortvloeiend uit deze voorjaarsnota en de consequenties daarvan voor de uitkomst van de meerjarenbegroting.

Financiële bijstellingen

In de voorjaarsnota legt het college verantwoording af over de eerste drie maanden van 2026 en brengt zij een aantal voor het lopende jaar actuele ontwikkelingen in beeld. Dit resulteert in het bijstellen van een aantal budgetten. Wij vragen u tijdens de raadsbehandeling in te stemmen met deze bijstellingen voor 2026 en de consequenties voor de komende jaren.

In deze voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen op hoofdlijnen weergegeven. Dat betekent dat de financiële bijstellingen (voor mutatie reserve) van €50.000 en meer toegelicht worden. Financiële bijstellingen van minder dan €50.000 zijn verwerkt in de meerjarenbegroting, maar worden niet nader toegelicht.

Bijstellingen neutraal

In dit hoofdstuk worden de financiële bijstellingen die per saldo neutraal zijn weergegeven. Het betreft verschuivingen tussen begrotingsproducten. Het saldo van alle financiële bijstellingen van deze begrotingsproducten is nihil.

Monitor bezuinigingen

In dit hoofdstuk vindt u een specificatie van de nog openstaande bezuinigingen. Wij rapporteren de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van deze bezuinigingen.

Investeringskredieten

Op basis van de Financiële verordening rapporteren we de voortgang van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zonodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

Reserves

In dit onderdeel geven we aan wat het verwachte verloop van de reserves is inclusief de wijzigingen op basis van deze voorjaarsnota.

Prognose begroting 2026 – 2030

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Primitieve begroting	2.220	1.007	923	1.077	-86
MIP Activa	146	134	97	35	-18
Bijstelling met resultaat	-1.255	-82	269	517	-266
Bijstelling i.r.t. raadsbesluit	-40	-16	-16	-16	-16
Invulling taakstelling	-50	-245	-575	-894	
Totaal voorjaarsnota	-1.200	-209	-226	-357	-300
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	1.020	797	697	719	-386

Financiële bijstellingen

In dit hoofdstuk zijn de financiële bijstellingen van de lopende (meerjaren)begroting weergegeven. Daarbij komen allereerst de mutaties per programma en de wijzigingen binnen de Algemene dekkingsmiddelen aan de orde. Het totaal van alle bijstellingen is weergegeven in de volgende tabel.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
01 Samenleving					
1A Collectieve voorzieningen	-99	-99	-67	-67	-67
1B Onderwijs	-33	-56	-61	-61	-61
1C Sport en bewegen	-88	-75	-75	-98	-120
1D Gezondheid	19	-28	-28	-28	-28
1E Zorg en Veiligheid	-50	-139	-129	-129	-129
1F Integratie en participatie nieuwkomers	50	50	50	50	50
1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	-209	-189	-189	-189	-189
1H Maatwerkvoorzieningen Wmo	-859	-911	-1.005	-1.010	-1.010
1I Minima	-39	-18	-18	-18	62
1J Inkomensvoorziening	50	50	50	50	50
Totaal programma	-1.257	-1.415	-1.472	-1.499	-1.442
02 Omgeving					
2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	-135				
2B Wonen	-18	-100	-100	-100	-100
2D Omgevingsvergunning	-22	-22	-22	-22	-22
2E Verkeer	3	1	1	1	1
2F Landschap, natuur en landgoederen	-20	-18	-18	-18	-18
2i Dierenwelzijn	-2	-2	-2	-2	-2
2J Ondernemen en bedrijvigheid	-115	-115	-115	-115	-115
2L Kunst, cultuur en cultuurhistorie	-64	-42	-42	-42	-42
2N Afvalverwijdering en - verwerking					
2O Groenonderhoud	-36	-43	-52	-52	-51
2P Wegen, straten en pleinen	-110	41	18	13	12
Totaal programma	-520	-300	-333	-338	-338
03 Organisatie					
3A Dienstverlening	16	10	10	10	10
3C Organisatie en bedrijfsvoering	-837	-865	-789	-792	-792
3D Huisvesting / Gemeentehuis	-291	-11	-13	-15	-15
3E Samenwerkingsverbanden	8	8	8	8	8

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
3F Goed bestuur	-73	-63	-63	-63	-63
Totaal programma	-1.178	-922	-847	-853	-853
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb					
4A Algemene uitkering	-242	152	286	85	200
4B Belastingen	83	83	83	83	83
4C Overige algemene dekkingsmiddelen	1.915	2.193	2.058	2.165	2.050
Totaal programma	1.755	2.427	2.426	2.332	2.333
Totaal	-1.200	-209	-226	-357	-300

*) Bij 4C Overige algemene dekkingsmiddelen lijkt er een groot structureel voordeel te zijn. Dit betreft echter de onttrekkingen uit de stelpost loon- en prijscompensatie die naar de producten worden overgeheveld.

Bijstelling i.r.t. raadsbesluiten

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Concertzaal, herziening financiële kaders					
Huurinkomsten	25	53	53	53	53
Hogere lasten	-12	-15	-15	-15	-15
Vervallen van de taakstelling	-54	-54	-54	-54	-54
Formatie voor organisatieontwikkeling					
Raadsvoorstel verzelfstandiging	-131	-9			
Formatie voor organisatieontwikkeling uit reserve					
Raadsvoorstel verzelfstandiging	131	9			
Totaal	-40	-16	-16	-16	-16

Formatie voor organisatieontwikkeling

Project Renkum duurzaam zelfstandig € 140.000

Het budget voor het project Renkum duurzaam zelfstandig is in februari beschikbaar gesteld op basis van het procesvoorstel dat door de raad is vastgesteld. Onderdeel van de noodzakelijke middelen zijn salariskosten en materieel budget. Voor 2026 bedragen de kosten € 130.700 en voor 2027 € 9.300.

Concertzaal, herziening financiële kaders

De raad heeft op 25 februari 2026 de herziening financiële kaders vastgesteld waarbij ook de taakstelling uit 2019 is komen te vervallen.

Bijstellingen met resultaat

01 Samenleving

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
1A Collectieve voorzieningen	-44	-44	-12	-12	-12
1B Onderwijs	-3	-22	-26	-26	-26
1C Sport en bewegen	-62	-42	-42	-64	-87
1D Gezondheid	19	19	19	19	19
1E Zorg en Veiligheid	-41	-50	-40	-40	-40
1F Integratie en participatie nieuwkomers	50	50	50	50	50
1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	463	486	486	486	486
1H Maatwerkvoorzieningen Wmo	-400	-411	-506	-511	-511
1I Minima	-39	-18	-18	-18	62
1J Inkomensvoorziening	50	50	50	50	50
Totaal	-5	18	-39	-66	-9

Indien afwijkingen volgt per product een toelichting.

1B Onderwijs	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Achterstandenbeleid	-24	-24	-24	-24	-24
Afboeken budget Panden: gymzalen	18	18	18	18	18
Afboeken budget peuterspeelzalen	20	20	20	20	20
Culturele educatie baten	49				
Culturele educatie lasten	-49				
Investeringen PO		-15			
Overig	1	-6	-6	-6	-6
MIP Activa	12	4			
Saldo van lasten en baten	26	-4	7	7	7
Mutatie reserve					
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	-29	-34	-34	-34	-34
Reserve kapitaallasten onderwijshuisvesting		15			
Totaal resultaat	-3	-22	-26	-26	-26

Culturele educatie

Voor cultuureducatie met kwaliteit resteert € 49.000 subsidie vanuit het rijk. Dit jaar gaan we dit verder uitvoeren.

Achterstandenbeleid

Als gemeente staan wij (gedeeltelijk) garant voor de kosten van de taalklas bij de Bernhulphusschool. Dit betreffen de kosten die niet gedekt worden middels de leerlingenbekosting van het Rijk. De exacte hoogte van de garantstelling wordt na afsluiting van het boekjaar bepaalt. Op basis van voorgaande jaren nemen we een structurele dekking op van €24.000.

Investerings PO/reserve kapitaallasten

In 2024 is meer in de reserve kapitaallasten gestort waardoor de resterende 1,965MM in 2027 kan dalen.

Groot onderhoud gebouwen

Zie bestemmingsreserve onderhoud gebouwen voor de toelichting.

PM

Aanpassing IHP in zowel geld, tijd en inhoud volgt in de najaarsnota.

1C Sport en bewegen	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Combinatiefuncties		-40			
Sportaccommodaties	-46	-23	-23	-23	-23
Sportparken	-83				
MIP Activa	26	22	22		-23
Saldo van lasten en baten	-103	-41	-1	-24	-46
Mutatie reserve					
Algemene reserve (combinatiefuncties)		40			
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	-48	-50	-50	-50	-50
Sportparken	89	10	9	9	9
Totaal resultaat	-62	-42	-42	-64	-87

Combinatiefunctie

We willen het saldo uit de jaarrekening 2025 (reserve algemene uitkering onderdeel combinatiefuncties) inzetten. Het gaat hierbij om de formatie van buurtsportcoaches in het Sport- en Bewegteam. Deze wijziging is niet voldoende om de bestaande combinatiefuncties meerjarig voort te zetten, ook vanwege de (nog) onbekende bijdrage van het rijk via de "Brede regeling combinatiefuncties" vanaf 2027. Die wordt naar verwachting voor het opstellen najaarsnota bekend. Er is een keuze voor de inzet van dit team te maken als onderdeel van het traject "Renkum zelfstandig georganiseerd". De onderbouwing van de inzet wordt binnen dit traject vormgegeven door het inzichtelijk maken van de toegevoegde waarde van het team.

Sportaccommodaties

In de exploitatieovereenkomst die met Optisport is afgesloten is een vast bedrag opgenomen voor energielasten. Deze lasten vallen incidenteel € 22.000 hoger uit in 2025.

In de exploitatieovereenkomst die met Doelum is afgesloten is een vast bedrag opgenomen voor eigenaarslasten. Deze lasten vallen structureel € 23.000 hoger uit.

Sportparken

In lijn met het geamendeerde raadsbesluit Verzelfstandiging Beheer en Onderhoud Sportparken (17 december 2025) worden in 2026 een aantal acties uitgezet om te komen tot revitalisering van de twee sportparken, waarvoor geld nodig is.

Daarnaast moet er meerjarig onderhoud worden uitgevoerd waarvoor geld uit de bestemmingsreserve nodig is.

Het betreft het volgende:

- Een eenmalig bedrag van €65.000 uit de bestemmingsreserve sport voor het Proces Toekomstvisie De Bilderberg en het Wilhelminapark.
- Investerings* om tot aan verzelfstandiging de sportparken op orde te houden. Deze investeringen worden meerjarig afgeschreven, en die (kapitaal)lasten willen we meerjarig dekken uit de bestemmingsreserve.

*Nieuwe Doelen (OVC'85 en SCW'23) € 39.325

*Aanpassen berekening €31.000

*2 maairobots SCW'23 €9.000

Verder wordt € 18.000 uit de reserve sportparken onttrokken voor uitvoering van werkzaamheden, zoals in de Jaarstukken 2025 is aangegeven.

Groot onderhoud gebouwen

Zie bestemmingsreserve onderhoud gebouwen voor de toelichting.

1E Zorg en Veiligheid	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Antidiscriminatievoorziening		-10			
Kostenkant opvang Oekraïners	-479				
Opbrengstenkant opvang Oekraïners	475				
MIP Activa	2	2	2	2	2
Saldo van lasten en baten	-2	-8	2	2	2
Mutatie reserve					
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	-39	-42	-42	-42	-42
Totaal resultaat	-41	-50	-40	-40	-40

Antidiscriminatievoorziening

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaat de antidiscriminatievoorziening landelijk beleggen in plaats van bij de gemeente. Het streven was om dit op 1 januari 2027 in werking te laten treden. Per brief heeft de Minister echter laten weten deze streefdatum niet te gaan halen. Het streven is nu om het nieuwe stelsel voor de aanpak van discriminatie per 1 januari 2028 in werking te laten treden. Tot die tijd zijn we als gemeente wettelijk verplicht zelf een antidiscriminatievoorziening in te richten.

Opvang Oekraïners

Voor het jaar 2026 zijn de inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) aangepast aan wat we verwachten nodig te hebben. Door deze aanpassingen stijgen de uitgaven. De inkomsten stijgen in dezelfde mate mee. Dit komt doordat extra kosten die hoger zijn dan de inkomsten, kunnen worden teruggevraagd bij het Rijk. De financiering van de opvang van Oekraïense vluchtelingen is

namelijk een specifieke uitkering van de overheid. Binnen deze regeling kan een eventueel tekort worden vergoed door het Rijk.

Hierdoor blijven de begroting en de uitvoering financieel in balans.

Groot onderhoud gebouwen

Zie bestemmingsreserve onderhoud gebouwen voor de toelichting.

Veiligheidshuis

We verwachten dat het budget voor inzet Veilig Thuis structureel niet toereikend is.

Daar zijn diverse redenen voor:

- De voor 2026 gereserveerde buffer (reserve) van €100.000 is benut voor afwikkeling 2025
- Daarnaast ziet Veilig Thuis in het eerste kwartaal van 2026 een stijging in het aantal meldingen. De instroom is hoger dan voorzien, en dit beeld zal zich waarschijnlijk voortzetten.

Om die toegenomen meldingen te kunnen afhandelen, is meer personele inzet noodzakelijk. Dit leidt tot extra kosten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting, en cao-indexatie is hoger dan begroot.

De omvang van het te verwachten nadeel is momenteel niet bekend. Dat volgt in de najaarsnota.

1F Integratie en participatie nieuwkomers	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Overig	25	25	25	25	25
Saldo van lasten en baten	25	25	25	25	25
Mutatie reserve					
Inzet reserve Integratie	50	50	50	50	50
Reserve Integratie	-25	-25	-25	-25	-25
Totaal resultaat	50	50	50	50	50

Reserve Integratie

Gebaseerd op voorgaande jaren wordt op budget integratie statushouders beperkt uitgegeven op onderdelen educatie en diensten waardoor dit budget vrij kan vallen (verantwoord onder overig). Gebaseerd op uitgangspunt van de reserve storten we dit.

Inzet reserve Integratie

Samen met hierboven genoemde storting in de reserve stijgt deze net als eerdere jaren tot een niveau dat het wenselijk is om deze (beperkt) tot 5 jaar af te toppen met €50.000 per kalenderjaar.

1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Jeugd Zorg in Natura	463	486	486	486	486
Totaal resultaat	463	486	486	486	486

Jeugd Zorg in Natura

De volledige taakstelling van de TaskForce Sociaal Domein is in eerste instantie verwerkt binnen het product 1H, Maatwerkvoorzieningen Wmo. Bij de jaarrekening 2025 is naar voren gekomen dat de maatregelen en daarmee de bezuinigingen ook voor een deel behaald worden binnen dit product. Om deze reden is een deel van de taakstelling ad. € 600.000 structureel nu hier geboekt. Dit vormt een surplus ten opzichte van de meerjarig van Rijksweg oplopende taakstelling die in 2028 maximaal 1,438MM bedraagt.

Over 2025 vallen de kosten MGR overige modules € 19.000 lager uit dan begroot.

In 2026 is er echter sprake van een stijging van de gemeentelijk bijdrage. Deze stijging hangt samen met eenmalige voorbereidingskosten voor de module Toezicht, tijdelijke extra inzet voor het regionaal uitvoeringsplan jeugd en een structurele verhoging van de lasten voor het kwaliteitstoezicht.

Sinds 2025 werken de Gelderse jeugdzorgregio samen in het inkopen en organiseren van hoogspecialistische jeugdhulp (Essentiële functies). In de geest van de hervormingsagenda jeugd zijn er aanvullende afspraken gemaakt om de instroom te beperken en de uitstroom succesvol te maken. Voor deze activiteiten wordt er structureel €28.000 begroot.

Voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie van het team Zorg-Jeugd is in 2026 een aanvullende financiële middelenbehoefte van € 89.000. De wettelijke ontwikkelingen rondom het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming leiden tot een structurele taakuitbreiding en vereisen intensieve scholing van de sociaal consulenten Jeugd en Wmo-begeleiding. Om verdere toename van de wachtlijst Jeugd te voorkomen, is een structurele uitbreiding van het team Zorg-Jeugd noodzakelijk; deze structurele uitbreiding nemen we op in de Perspectiefnota.

Verder is met ingang van 2027 structureel € 76.000 extra benodigd voor een medewerker, in vaste dienst, die zich heeft omgeschoold tot beleidsmedewerker. Zij vervult een sleutelrol in het Sociaal Domein en is verantwoordelijk voor:

- Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming;
- De Hervormingsagenda Jeugd in de regio;
- Recentelijk de portefeuille Veilig Thuis.

Deze taken zijn essentieel voor het waarborgen van kwaliteit, continuïteit en samenwerking binnen het sociaal domein en dragen direct bij aan wettelijke verplichtingen en regionale afspraken.

1H Maatwerkvoorzieningen Wmo	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Doelgroepenvervoer	151	99	5		
Huishoudelijke Verzorging	-600	-600	-600	-600	-600
Jeugd Zorg in Natura	-16	-16	-16	-16	-16
Leerlingenvervoer	90	130	130	130	130
Overig	-25	-25	-25	-25	-25
Totaal resultaat	-400	-411	-506	-511	-511

Doelgroepenvervoer

Het BVO DRAN voert voor ons het vervoer voor drie verschillende vervoerstypen (Vraagafhankelijk vervoer, Routevervoer Wmo en Jeugd) uit. Het BVO DRAN maakt een begroting op basis van ervaringscijfers van de uitgaven. De afgelopen jaren is gebleken dat de begroting van het BVO DRAN betrouwbaar is. Om deze reden stellen wij onze begroting meerjarig gelijk aan die van het BVO DRAN. Het gevolg van deze afstemming is terug te zien in bovenstaande tabel.

Huishoudelijke verzorging

De volledige taakstelling van de TaskForce Sociaal Domein is in eerste instantie verwerkt binnen dit product. Bij de jaarrekening 2025 is naar voren gekomen dat de maatregelen en daarmee de bezuinigingen ook voor een deel behaald worden op product 1G, Maatwerkvoorzieningen Jeugd. Om deze reden is een deel van de taakstelling hier verlaagd.

Leerlingenvervoer

Onze consulent leerlingenvervoer zet in op het bevorderen van zelfredzaamheid van leerlingen, van thuis-nabij-onderwijs en waar mogelijk het verminderen van afhankelijkheid van taxivervoer. Deze inzet werpt haar vruchten af. Het gevolg is dat we het budget voor leerlingenvervoer structureel met € 40.000 verminderen.

1I Minima	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Activerend minimabeleid	-21				
Gelrepas	-18	-18	-18	-18	-18
Minima					80
Totaal resultaat	-39	-18	-18	-18	62

Minima

Door extra taken en regelgeving verwachten we de komende jaren geen onderbesteding. Per 2030 is een kaderstellende besparing opgenomen.

1J Inkomensvoorziening	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Participatie Re-integratie	50	50	50	50	50
Totaal resultaat	50	50	50	50	50

Bijzondere bijstand

De uitgaven bijzondere bijstand zijn de afgelopen jaren gestegen. Deze stijging zien we in alle kostensoorten, waarvan bij bewindvoering en levensonderhoud voor jongeren het meest. Daarnaast hebben we ook een hoger bedrag aan terugbetalingen van leenbijstand en debiteureninkomsten als gevolg van extra inzet om achterstanden in het debiteurenbeheer weg te werken. Onderaan de streep is een verhoging van het budget nodig van € 50.000 voor de uitgaven.

Inkomensvoorziening BUIG (Studietoelage)

Het aantal studenten dat in verband met medische beperkingen een beroep op de Studietoelage doet blijft hoog. Jaarlijks doen circa 20 studenten een beroep op de regeling, terwijl bij de start rekening gehouden werd met circa 5 studenten. Omdat de Studietoelage met terugwerkende kracht toegekend kan worden, zijn de bedragen soms hoog. Door deze factoren is een structurele verhoging van het budget nodig.

02 Omgeving

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	-85	245	575	894	
2B Wonen	-18	-100	-100	-100	-100
2D Omgevingsvergunning	-22	-22	-22	-22	-22
2E Verkeer	3	1	1	1	1
2F Landschap, natuur en landgoederen	-20	-18	-18	-18	-18
2J Ondernemen en bedrijvigheid	-115	-115	-115	-115	-115
2L Kunst, cultuur en cultuurhistorie	-24	-26	-26	-26	-26
2M Water en riolering	0	0	0	0	0
2N Afvalverwijdering en -verwerking	0	0	0	0	0
2O Groenonderhoud	-38	-46	-55	-54	-54
2P Wegen, straten en pleinen	-110	41	18	13	12
Totaal	-430	-40	258	572	-323

Indien afwijkingen volgt per product een toelichting.

2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Trafo's	-135				
Saldo van lasten en baten	-135				
Mutatie reserve					
Dekking afboeking taakstelling bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten	50	245	575	894	
Totaal resultaat	-85	245	575	894	0

Trafo's

Door vertraging bij de plaatsing van nieuwe trafohuisjes, en bijbehorende verkoop van gronden aan Liander, zullen er in 2026 hoogstwaarschijnlijk nog geen inkomsten zijn uit grondverkoop.

Afboeking taakstelling 'Bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten'

Deze taakstelling hebben we af moeten boeken. De oorzaken hiervoor liggen buiten de directe beïnvloedingssfeer van de gemeente en hebben onder meer te maken met stikstofproblematiek en bijbehorende vergunningverlening, netcongestie en de Europese verordening inzake natuurherstel. Ons saldo is niet toereikend om dit nadeel van totaal € 1,764 miljoen op te vangen. We vinden het niet wenselijk om, vooruitlopend op het traject Renkum zelfstandig georganiseerd, nieuwe bezuinigingen door te voeren. Om die reden stellen wij voor om het nadeel van het afboeken van deze taakstelling op te vangen vanuit de Vrije algemene reserve.

2B Wonen	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Formatie aandachtsgroepen	-17	-99	-99	-99	-99
MIP Activa	-1	-1	-1	-1	-1
Totaal resultaat	-18	-100	-100	-100	-100

Formatie aandachtsgroepen

In de begroting 2024 is voor een periode van drie jaar (2024-2026) extra budget opgenomen binnen Programma Wonen voor het thema "We zorgen voor een thuis voor iedereen: aandachtsgroepen, wonen met zorg". Dit budget was bedoeld om de woonzorgvisie uit te voeren en de huisvesting van aandachtsgroepen zoals ouderen, statushouders, uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, arbeidsmigranten en woonwagenebewoners te faciliteren. Voor deze doelgroepen zien we een toenemende vraag naar passende huisvesting, mede door maatschappelijke trends en de schaarste op de woningmarkt. Dit maakt het realiseren van geschikte woonruimte complex en vraagt om regie.

Voor deze regie is in 2024 een projectleider aandachtsgroepen aangesteld voor een periode van drie jaar. De praktijk leert echter dat de opgave niet tijdelijk is, maar structureel en juist steeds meer (in plaats van minder) aandacht vraagt. Het huisvesten van aandachtsgroepen is één van de pijlers van ons woonbeleid en blijft noodzakelijk om uitvoering te geven aan de woonzorgvisie. Wij stellen voor om de functie van projectleider aandachtsgroepen structureel te maken.

2J Ondernemen en bedrijvigheid	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Ondernemersverenigingen	-115	-115	-115	-115	-115
Totaal resultaat	-115	-115	-115	-115	-115

Ondernemersverenigingen

De subsidie aan de ondernemersverenigingen stijgt mee met de reclamebelasting, omdat de netto-opbrengst van de reclamebelasting (na kosten) volledig wordt uitgekeerd als subsidie aan de ondernemersverenigingen. Met ingang van 2026 is als gevolg van de aangepaste grondslag en het grotere heffingsgebied de reclamebelasting toegenomen dus neemt ook de subsidie navenant toe.

2L Kunst, cultuur en cultuurhistorie	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Kunstzinnige vorming	6	6	6	6	6
Vorbereiding en begeleiding van de aanbesteding van de exploitatie van de Concertzaal	-35				
Saldo van lasten en baten	-29	6	6	6	6
Mutatie reserve					
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	-24	-26	-26	-26	-26
Vorbereiding en begeleiding van de aanbesteding van de exploitatie van de Concertzaal	35				
Voorziening gebouwen	-6	-6	-6	-6	-6
Totaal resultaat	-24	-26	-26	-26	-26

Kunstzinnige vorming

Sinds het vaststellen van de Cultuurvisie 2023 behoren de Muziekluifel in Oosterbeek en de Muziektent in Heelsum tot het kernareaal van de gemeente. Het meerjarig onderhoud komt ten laste van het budget Kunst en Cultuur, en wordt gestort in de reserve voorziening gebouwen.

Vorbereiding en begeleiding van de aanbesteding van de exploitatie van de Concertzaal

Op 26 maart 2025 is een budget van € 97.500 beschikbaar gesteld voor de aanbesteding van de exploitatie van de Concertzaal. In 2025 is een bedrag van € 62.534 besteed. Het resterende bedrag van € 34.966 is in 2025 gestort in de reserve projecten. Dit bedrag wordt in 2026 onttrokken uit de reserve zodat weer beschikbaar is als budget voor de aanbesteding.

Groot onderhoud gebouwen

Zie bestemmingsreserve onderhoud gebouwen voor de toelichting.

2M Water en riolering	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Elektromechanisch	-32				
Infiltratie- en hemelwatervoorzieningen	31	1	1	1	1
Onttrekking / dotatie voorziening rioolheffing	3	-57	-56	-24	6
Randvoorzieningen	16				
Vrijvervalriolering	-65	-8	-8	-8	-8
MIP Activa	47	64	63	31	
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

Elektromechanisch

De bijstelling van - € 32.000 op het onderdeel elektromechanisch bestaat uit meerdere onderdelen. De onderdelen met een bijstelling van € 10.000 of hoger worden hieronder van een toelichting voorzien. Op basis van de ervaring over 2025 stellen we het onderdeel 'Stroomverbruik gemalen' bij met € 10.000. Op de onderdelen 'Risicogestuurd beheer en onderhoud en calamiteiten' die betrekking hebben op de elektromechanische onderdelen van de hoofdgemalen, gemalen en pompunits is de bijstelling - € 45.000. Dit betreffen werkzaamheden die in 2025 gepland stonden

en door zijn geschoven naar 2026. De overige bijstellingen, onder de € 10.000, bedragen in totaal € 3.000.

Infiltratie- en hemelwatervoorzieningen

De bijstelling van € 31.000 bestaat uit één onderdeel. We verwachten minder werkzaamheden uit te voeren op het onderdeel 'Kleine renovatie en herstelwerkzaamheden'. Deze werkzaamheden worden voor een groot deel gebundeld uitgevoerd en maken daarmee onderdeel uit van de investering die dit jaar gedaan wordt. Door de werkzaamheden te bundelen werken we gericht en efficiënter.

Mutatie voorziening rioolheffing

De mutaties binnen het product 2M water en riolering worden gedoteerd cq onttrokken aan de voorziening rioolheffing.

Randvoorzieningen

De bijstelling van € 16.000 op het onderdeel randvoorzieningen bestaat uit meerdere onderdelen. Op één onderdeel is de bijstelling € 10.000. Omdat we geen (kleine) herstelwerkzaamheden verwachten aan de randvoorzieningen wordt dit bijgesteld. De overige bijstelling bedraagt daarmee € 6.000.

Vrijvervalriolering

De bijstelling van - € 65.000 op het onderdeel vrijvervalriolering bestaat uit meerdere onderdelen. Op een tweetal onderdelen is de bijstelling hoger dan € 10.000. Deze worden hieronder kort toegelicht. Als eerste gaat het om een bijstelling van - € 50.000 op het onderdeel 'Calamiteiten vrijverval'. Net zoals in 2025 verwachten wij ook dit jaar dat er meer klinkersleuven hersteld moeten worden dan eerder in het kostendekkingsplan ingeschat. Daarnaast wordt het stelsel steeds ouder en naar aanleiding van reguliere inspecties verwachten we meer gebreken. Dit is ook de reden van de bijstelling van - € 14.000 op het onderdeel 'Werkzaamheden aan inspectieputten'. De overige bijstellingen, onder de € 10.000, bedragen in totaal € 1.000.

20 Groenonderhoud	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Aankoop plantmateriaal	-17				
Bomen	-17				
Opvoering investering Herinrichting openbare ruimte rondom Leerdeel Centrumplan Doorwerth	-1	-22	-31	-30	-30
Plantsoenen en parken	-29				
MIP Activa	1	1			
Saldo van lasten en baten	-63	-22	-31	-30	-30
Mutatie reserve					
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	-22	-24	-24	-24	-24
Onttrekking reserve projecten bomenverordening	17				
Onttrekking reserve projecten groen beheerplan	29				
Totaal resultaat	-38	-46	-55	-54	-54

Aankoop plantmateriaal

Door capaciteitsproblemen zijn de voorbereidende werkzaamheden voor vervanging bomen later uitgevoerd. De inval van winterweer heeft de uitvoering verder vertraagd. Uitvoering van het maken van o.a. plantgaten is daarom in 2026 uitgevoerd. Hierdoor wordt een deel van het restant overschot van 2025, overgeheveld naar het boekjaar 2026.

Bomen

Het raadsvoorstel aanpassing Bomenverordening is over de verkiezingen heen getild en wordt later dit jaar geïmplementeerd.

Opvoering investering Inrichting schoolomgeving Centrum Doorwerth

Betreft de kapitaallasten van een nieuwe investering, zie voor toelichting hoofdstuk nieuwe investeringen.

Plantsoenen en parken

Het financieel beheerplan groen is nog niet ter goedkeuring aangeboden aan college en raad. Een deel van het budget dat hiervoor aanwezig was in 2025 willen wij overhevelen naar 2026 om het beheerplan tot een goed einde te brengen.

Mutatie groot onderhoud gebouwen

Dit betreft onderhoud gebouwen begraafplaatsen. Zie reserve groot onderhoud gebouwen.

Onttrekking projecten reserve bomenverordening

Zie de toelichting bij bomenverordening.

Onttrekking projecten reserve groen beheerplan

Zie de toelichting bij groen beheerplan.

2P Wegen, straten en pleinen	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Gladheidsbestrijding	-150				
Overig	-4	11	11	11	11
Wegen, straten en pleinen, onderhoud	-336				
MIP Activa	44	30	6	1	
Saldo van lasten en baten	-446	41	18	13	12
Mutatie reserve					
Onttrekking reserve groot onderhoud wegen	300				
Onttrekking reserve projecten civiele kunstwerken	36				
Totaal resultaat	-110	41	18	13	12

Gladheidsbestrijding

Sneeuwval en langdurige gladheid in m.n. januari zorgden voor een buitengewoon hoge middeleninzet voor gladheidsbestrijding, waardoor het jaarlijkse budget nu al overschreden is. Extra budget is nodig voor vaste maandelijkse kosten en ook voor aankomend winterseizoen aan het einde van het jaar.

Overig

Straatreiniging

Op de specificatie van de begroting 2026 voor onderhoud openbare ruimte (onkruid op verharding) door ACV is te zien dat het areaal van elementverharding in 2026 met ca 50.000m² gedaald is t.o.v. 2025. In 2024 en 2025 is een grote aanpassing in het bronsysteem van alle gegevens doorgevoerd, met nieuwe informatie vanuit de wegininspecties. Hierdoor hebben we accuratere data gekregen.

Bovendien zijn er wegen veranderd van type verharding, of uit ons areaal gehaald (bijv. door verwijdering van tegels in groenareaal veranderd).

Wegen, straten en pleinen

Ten behoeve van de implementatie van project- en programmabeheersing van het meerjarenuitvoeringsplan Wegen, Water en Riolering is extra inzet noodzakelijk. Deze inzet blijkt groter dan vooraf was ingeschat.

Wegen, straten en pleinen, onderhoud

Groot onderhoud wegen

Om aan de onderhoudsopdracht van wegen van 2026 te kunnen voldoen wordt aan de raad voorgesteld om een bedrag van € 300.000 uit de reserve groot wegen onderhoud te onttrekken.

Civiele kunstwerken

In 2025 was het beheerplan civiele kunstwerken nog niet afgerond omdat de inspectiegegevens ontbraken, dit budget was toegevoegd aan de reserve projecten. In 2026 is het budget gebruikt voor de eerste inspectie en een kostenraming.

Onttrekking reserve groot onderhoud wegen

Zie de toelichting bij groot onderhoud wegen.

Onttrekking reserve civiele kunstwerken

Zie de toelichting bij civiele kunstwerken.

03 Organisatie

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
3C Organisatie en bedrijfsvoering	26	28	99	96	96
3D Huisvesting / Gemeentehuis	-276	4	2		
3E Samenwerkingsverbanden	20	20	20	20	20
3F Goed bestuur	-10				
Totaal	-240	52	121	116	116

Indien afwijkingen volgt per product een toelichting.

3B Dorpsgericht werken

PM: Formatieve Fricie Renkum Verbindt

In 2025 heeft de raad gekozen voor ondersteuning van buurt- en wijkinitiatieven middels de methodiek Maak je Wijk, voor de gemeente Renkum Verbindt genoemd. Bij de methodiek zorgt de firma Bruis Advies voor de administratieve afhandeling en zorgt de stichting Renkum Verbindt voor een financiële afhandeling van de initiatieven. Daarnaast is de gemeente aan zet voor het opstellen van de voorwaarden, het inhoudelijk beoordelen van de initiatieven, communicatie en de beleidsmonitoring en begeleiding de initiatieven. Vanwege het incidentele karakter is er voor 2025 een gelegenheidsteam (regisseurs) geformeerd, binnen de huidige formatie. Ook voor de tweede incidentele ronde in 2026 wordt dit op dezelfde wijze opgevangen. Hierdoor ontstaat frictie op de reguliere taken van de regisseurs. Daarom is het noodzakelijk om de frictie in uren op te lossen met aanstellen van 0,5 FTE als regisseur, schaal 10. Mocht de raad in 2027 kiezen voor een vervolg, is de personele inzet geborgd.

3C Organisatie en bedrijfsvoering	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
De Connectie	75	75	75	75	75
Formatie voor organisatieontwikkeling	-347	-65			
Gelders Archief		-1	-2	-5	-5
ICT	100	100	100	100	100
Overig	-14	-8	-8	-8	-8
P&O	-237	-237	-160	-160	-160
Schoonmaakkosten	94	94	94	94	94
MIP Activa	8	5			
Saldo van lasten en baten	-321	-37	99	96	96
Mutatie reserve					
Formatie voor organisatieontwikkeling	347	65			
Totaal resultaat	26	28	99	96	96

De Connectie

De resultaten bij de stelpost voor niet compensabele BTW en incidentele lasten voor de uitgaven voor De Connectie hebben de afgelopen jaren laten zien dat van de stelpost structureel € 75.000 kan vrijvallen.

Formatie voor organisatieontwikkeling

Projectleider weerbaarheid € 80.000

Weerbaarheid is een thema waar we steeds meer mee worden geconfronteerd en waarin wij ook noodzakelijk investeren. Middelen ontvangen we er echter niet voor. Vandaar dat de projectleider uit de reserve Organisatie wordt gefinancierd. Voor 2026 bedragen de kosten € 80.000 en voor 2027 € 9.000.

Trainee stafbureau

Dienstverlening behoeft in Renkum een stevige impuls. De raad is o.a. geïnformeerd over het naleven van servicenormen. Daarom zetten we hier in de organisatie met prioriteit op in. Hierop willen we in elk geval voor twee jaar maar liefst structureel investeren via een medewerker dienstverlening. Voor 2026 bedragen de kosten € 82.000 en voor 2027 € 56.000.

Ziektevervangings Team zorg

Ziektevervangings in Team Zorg om te voorkomen dat de wachtlijsten gaan oplopen.

- Zwangerschapsverlof team jeugd 0,89 FTE inhuur; kosten €60.000
- Ziektevervangings Wmo 1 FTE 6 maanden inhuur ; € 75.000
- Ziektevervangings Wmo 0,89 FTE 4 maanden inhuur; €50.000

Totaal: €185.000

P&O

Onderzoeks- en advieskosten bijstelling € 16.000

De toename op onderzoeks- en advieskosten komt door een toename van arbeidsrechtelijke dossiers en meer sturing hierop. Bij gesprek aan interne ondersteuning gezien workload wordt vaker externe expertise ingehuurd. Huidig budget is hierbij niet voldoende toereikend.

Verzekeringen P&O € 19.000

De afgelopen jaren is het aantal medewerkers toegenomen, waardoor de premies voor de verzekeringen ook stijgen en het budget niet meer toereikend is.

Voorziening bovenwettelijk verlof € 125.000

We zien de afgelopen jaren een toename in het verlof saldi door de gehele organisatie. De gemeentewerf heeft hier een groot aandeel in, in verband met de 40 uren werkweek.

Werving & selectie € 77.000 voor 2 jaar

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt, wordt het steeds lastiger om vast personeel aan te trekken via het reguliere wervingskanaal. De huidige manier van inhuur bevat een risico wat betreft de wet DBA. Daarom ligt de aandacht op het realiseren van een structurele ombuiging van inhuur naar vast personeel. Daarom zal er meer ondersteuning door recruitment moeten gaan plaatsvinden. Het huidige budget is ontoereikend om deze transitie te kunnen realiseren.

Afgelopen jaren is er binnen het p-budget geld overgehouden doordat diverse vacatures niet tijdig vervuld konden worden. Dit geeft weer dat er meer geld nodig is om werving en selectie te realiseren.

Schoonmaakkosten

Van het totale budget voor kosten Centrumgemeenteregeling De Connectie is structureel € 94.000 overgeheveld naar de budgetten voor vastgoedbeheer om de schoonmaakkosten van de gemeentelijke gebouwen (anders dan het gemeentekantoor en de gemeentewerf) te verantwoorden bij vastgoedbeheer. Het voordeel dat in 2025 reeds geconstateerd is, is structureel en is de reden voor deze mutatie.

3D Huisvesting / Gemeentehuis	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Huisvesting gemeentelijke organisatie	-354				
MIP Activa	5	4	2		
Saldo van lasten en baten	-350	4	2		
Mutatie reserve					
Huisvesting gemeentelijke organisatie	73				
Totaal resultaat	-276	4	2	0	0

Huisvesting gemeentelijke organisatie

De tweede helft van 2026 gaat de gemeentelijke organisatie verhuizen naar diverse locaties. Voor 2026 hebben we te maken met een incidenteel nadeel van circa € 439.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt omdat de kosten voor de hele operatie hoger uitvallen en deels vanwege dubbele huisvestingslasten.

In de jaarrekening 2025 is als resultaatbestemming voor het gemeentehuis een bedrag van € 158.000 aangevraagd. Per saldo is er dan nog een aanvullend bedrag nodig van € 281.000.

Totaal is een reserve van € 1.550.000 beschikbaar voor incidentele uitgaven. Hiervan was € 150.000 begroot in 2025. De werkelijke uitgaven 2025 bedroeg € 77.000. Dit betekent dat het restant van € 73.000 uit de reserve opnieuw wordt ingezet.

Het aanvullend bedrag van € 281.000 en het restant van € 73.000 uit 2025 vormen samen de hogere budget van € 354.000 voor 2026.

In de gemeentelijke begroting is vanaf 2027 een structureel budget beschikbaar voor huisvesting gemeentelijke organisatie. Dit bedrag is voldoende om alle huisvestingslasten te dekken. De investering voor de aanpassingen bibliotheek zijn hierin meegenomen, is geactiveerd en hierop schrijven we af.

3F Goed bestuur	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Raad en raadscommissies	-10				
Totaal resultaat	-10	0	0	0	0

Wachtgeldverplichting wethouders

In deze Voorjaarsnota is nog geen rekening gehouden met wachtgeldverplichtingen bij vertrek van wethouders. Dit wordt meegenomen in de Najaarsnota, zodra bekend is wat de samenstelling van het nieuwe college zal worden.

Raad en raadscommissies

Na de verkiezingen heeft de formatie plaatsgehad. Hiervoor is eenmalig € 10.000 benodigd voor honorarium en andere kosten.

04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
4A Algemene uitkering	-500	-126	-121	-215	-215
4B Belastingen	83	83	83	83	83
4C Overige algemene dekkingsmiddelen	-17	65	64	64	65
Totaal	-434	21	26	-68	-68

Indien afwijkingen volgt per product een toelichting.

4A Algemene uitkering	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Gemeentefonds	-500	-126	-121	-215	-215
Totaal resultaat	-500	-126	-121	-215	-215

Gemeentefonds

Het BTW compensatiefonds (BCF)

Het BTW compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2025 € 215 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2025 werd al een voorschot van € 428 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 213 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2026 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Renkum is dit € 316.000.

Op basis van de ruimte onder het plafond van het jaar 2025 van € 215 miljoen, wat overeenkomt met ongeveer 7 punten van de uitkeringsfactor, wordt een structurele stelpost opnemen van € 316.000. De huidige stelpost van € 494.000 wordt hierdoor structureel verlaagd met € 178.000. De provinciaal toezichhouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting.

Volume accres

Het ministerie van Financiën heeft de Voorjaarsnota 2026 op vrijdag 27 maart 2026 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. In de Voorjaarsnota is het accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp. Het volume accres voor 2026 en verder en de mutatie van het volume accres ten opzichte van de stand van de septembercirculaire 2025 vertoont een wisselend beeld van nadelen in 2026, 2029 en 2030 en voordelen in 2027 en 2028.

4B Belastingen	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Beroepen van belastingen	-32	-32	-32	-32	-32
Reclamebelasting 2026	115	115	115	115	115
Totaal resultaat	83	83	83	83	83

Beroepen van belastingen

De behandeling van beroepsprocedures m.b.t. belastingen zijn structurele lasten vanwege aanvullende dienstverlening van De Connectie. In 2025 is hiervoor een overeenkomst gesloten met De Connectie.

Reclamebelasting

De stijging van de opbrengst reclamebelasting vanaf 2026 is het gevolg van een wijziging van de grondslag in Oosterbeek, waarbij is overgegaan van een vast bedrag naar een heffing op basis van de WOZ-waarde. Daarnaast is het heffingsgebied in de kern Oosterbeek uitgebreid, waardoor meer objecten binnen de belasting vallen.

4C Overige algemene dekkingsmiddelen	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027	Bijstelling 2028	Bijstelling 2029	Bijstelling 2030
Dividend BNG	-68				
Groot onderhoud gebouwen, onttrekking reserve	-378	-366			
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	43	57	57	57	57
MIP Activa					
Saldo van lasten en baten	-402	-309	57	57	57
Mutatie reserve					
Groot onderhoud gebouwen, onttrekking reserve	378	366			
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	8	7	7	7	7
Totaal resultaat	-17	65	64	64	65

Dividend BNG

Het jaarverslag van de BNG staat op hun website. Over 2025 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 172 miljoen (2024: € 294 miljoen). De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 79 miljoen. Er is nog geen voorstel per gemeente, maar er wordt verwacht dat dit €1,42 per aandeel is. Voor Renkum komt dat neer op € 127.300 (2024: 225.200). Dit is € 68.000 minder dan we hebben begroot.

Groot onderhoud gebouwen, onttrekking in reserve

De uitgaven van 2026 en 2027 zijn gebaseerd op het de onderhoudsplan 2026-2040. Deze uitgaven worden gedekt uit de reserve onderhoud gebouwen, onderdeel voorziening groot onderhoud gebouwen.

Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve

Zie bestemmingsreserve onderhoud gebouwen voor de toelichting.

4D Onvoorzien

In de begroting is een stelpost voor onvoorziene uitgaven van € 100.000 beschikbaar. Tot op heden is deze stelpost nog niet ingezet.

Bijstellingen neutraal

In dit deel worden de financiële bijstellingen die per saldo neutraal zijn weergegeven. Het betreft verschuivingen tussen begrotingsproducten. Het saldo van alle financiële bijstellingen van deze begrotingsproducten is nihil.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
01 Samenleving					
1A Collectieve voorzieningen					
Lasten	55	55	55	55	55
Baten					
1B Onderwijs					
Lasten	31	34	34	34	34
Baten					
1C Sport en bewegen					
Lasten	39	33	33	33	33
Baten	-13				
1D Gezondheid					
Lasten	19	47	47	47	47
Baten	-19				
1E Zorg en Veiligheid					
Lasten	-142	-11	89	89	89
Baten	150	100			
1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd					
Lasten	672	674	674	674	674
Baten					
1H Maatwerkvoorzieningen Wmo					
Lasten	459	499	499	499	499
Baten					
Totaal programma	1.252	1.433	1.433	1.433	1.433
02 Omgeving					
2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet					
Lasten	-2.523	-489	379	4.238	26
Baten	2.523	489	-379	-4.238	-26
2D Omgevingsvergunning					
Lasten	-33	-35	-35	-35	-35
Baten	33	35	35	35	35
2i Dierenwelzijn					
Lasten	2	2	2	2	2
Baten					

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030
2K Recreatie en toerisme					
Lasten	22				
Baten	-22				
20 Groenonderhoud					
Lasten	3	3	3	3	3
Baten	-5	-5	-5	-5	-5
Totaal programma	-1	-1	-1	-1	-1
03 Organisatie					
3A Dienstverlening					
Lasten	-33	-10	-10	-10	-10
Baten	18				
3C Organisatie en bedrijfsvoering					
Lasten	1.019	1.005	1.000	1.000	1.000
Baten	-156	-112	-112	-112	-112
3D Huisvesting / Gemeentehuis					
Lasten	15	15	15	15	15
Baten					
3E Samenwerkingsverbanden					
Lasten	12	12	12	12	12
Baten					
3F Goed bestuur					
Lasten	63	63	63	63	63
Baten					
Totaal programma	938	974	968	968	968
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb					
4A Algemene uitkering					
Lasten					
Baten	-258	-278	-407	-300	-415
4C Overige algemene dekkingsmiddelen					
Lasten	-1.932	-2.128	-1.993	-2.100	-1.985
Baten					
Totaal programma	-2.190	-2.406	-2.400	-2.400	-2.400
Totaal	0	0	0	0	0

In deze voorjaarsnota zijn een aantal onttrekkingen uit de stelpost loon- & prijscompensatie gedaan. Per saldo zijn deze neutraal. Het verloop van de stelpost is als volgt:

Omschrijving wijziging	2026	2027
Primitieve begroting	2.422.704	5.897.765
1A Inflatie Huis van Renkum en Stimenz	-55.000	-55.000
1B Indexering schoonmaakkosten gymzalen	-4.121	-4.121
1B Inflatie bibliotheek	-22.525	-22.525
1B loon- en prijscompensatie module leerplicht	-4.301	-7.506
1C Combinatiefuncties		-7.000
1C Indexering MFC Doelum	-21.021	-21.021
1C Indexering schoonmaakkosten sporthal	-3.700	-3.700
1C inflatie zwemvereniging	-1.697	-1.697
1D Inflatie publieke gezondheidszorg buiten beleidsmatige aanpassingen		-47.000
1E dataverbindingen KHONRAAD	-590	-590
1E Hulp aan slachtoffers	-568	-568
1E Indexering lasten uitvoering WvGGZ door VGGM	-1.259	-1.259
1E Indexering veiligheidshuis	-5.899	-5.899
1E inflatie VGGM brandweer en bevolkingszorg		-81.000
1G 1H inflatie verzilvering Verdergroep	-1.112.997	-1.112.997
1G inflatie verzilvering buiten Verdergroep	-15.974	-15.974
1G inflatie verzilvering via PGB	-17.657	-17.657
1G loon- en prijscompensatie module RFZ	-2.388	
1G loon- en prijscompensatie modules inkoop en beheer	-4.980	-9.716
1H indexering PGB	-15.018	-15.018
1H Indexering subsidie St. MEE Plus	-2.400	-2.400
2I Dierenbescherming	-1.473	-1.473
2I Dierenzorg	-505	-505
20 correctie indexering schoonmaakkosten begraafplaatsen	2.561	2.561
3C Indexering ICT onderhoud	-15.238	-15.238
3C Inflatie communicatie	-1.700	-1.700
3C Inflatie verzekeringen P&O	-18.500	-18.500
3C loon en prijsontw de Connectie	-246.000	-332.000
3E Inflatie samenwerkingsverbanden	-12.000	-12.000
3F B&W stelpost L&P	-29.000	-29.000
3F Indexering vergoedingen raad	-26.504	-26.504
4A Accres ontwikkeling algemene uitkering	258.000	278.000
AWN CAO en sociale premies	-533.880	-523.962

Omschrijving wijziging	2026	2027
Groot onderhoud gebouwen index 2026	-10.341	-10.341
Groot onderhoud gebouwen inhaal index 21-25	-33.147	-33.147
Groot onderhoud index 2027		-13.902
Totaal voorjaarsnota	-1.959.822	-1.959.822
Restant stelpost	462.882	3.727.406

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

Het meerjarig verloop van de nog openstaande bezuinigingen en taakstellingen is in de volgende tabel weergegeven:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Openstaande bezuinigen/ taakstellingen	1.843	1.875	2.291	2.610	1.716	1.716
Ingevuld t/m VJN 2026	-1.690	-1.400	-1.410	-1.410	-1.410	-1.410
Niet haalbaar t/m VJN 2026	-104	-299	-629	-948	-54	-54
Totaal ingevuld/ niet haalbaar 2026	-1.294	-1.199	-1.539	-1.858	-964	-964
Openstaand	49	176	252	252	252	252

In deze rapportage geven we, voor een betere leesbaarheid, alleen een toelichting bij eventuele afwijkingen en tonen we alleen de nog openstaande bezuinigen.

In de volgende tabel staan de bezuinigen die niet in te vullen zijn en om die reden afgeboekt zijn in deze voorjaarsnota.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten	-50	-245	-575	-894	
Resultaat taakstelling	-50	-245	-575	-894	

Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar de voortgang in de monitor.

De volgende bezuinigingen/ taakstellingen zijn m.i.v. de voorjaarsnota geheel ingevuld:

- 1B Cultuureducatie
- 1H Taskforce WMO en Jeugd
- 2L Uitvoeren culturele activiteiten Gelders Arcadië
- 2L Uitvoeren en begeleiden van lokale activiteiten voor de Airborne Herdenkingen en samenwerking met de Airborne-gemeenten binnen de Airborne-regio met activiteiten rondom herdenken, beseffen en beleven
- 2P Taakstelling wegen
- 3C Taakstelling bedrijfsvoering
- 4B Extra verhoging OZB
- 4C Taakstelling bedrijfsvoering

Op de volgende bezuinigingen/ taakstellingen zijn er geen afwijkingen voor wat betreft de voortgang:

- 2E Verkeersveiligheid: monitoren en evalueren van verkeersveiligheid, en treffen van verkeersveiligheidsmaatregelen
- 2J Behouden en verbeteren van werklocaties
- 2J Detailhandel
- 2J Loketfunctie voor ondernemers

- 2J Stimuleren lokale (vrijetijds) economie
- 2J Verhoging toeristenbelasting t.b.v. inzet product 2J, 2K, 2L
- 2K Uitvoering geven aan het basisuitvoeringsplan behorend bij de visie Recreatie en Toerisme
- 2K Verhoging toeristenbelasting t.b.v. inzet product 2J, 2K, 2L
- 2L Uitvoeren activiteiten cultuurvisie / basisinfrastructuur / kunstenaargemeente
- 2L Verhoging toeristenbelasting t.b.v. inzet product 2J, 2K, 2L

1H Maatwerkvoorzieningen Wmo

Bezuiniging	Oorspronkelijk				Openstaand 2026				Voortgang			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Taskforce WMO en Jeugd	1.000	1.000	1.000	1.000					✓	✓	+	-
Toelichting:	<p>Op basis van een vergelijking van de uitgaven in 2025 ten opzichte van de uitgaven in 2024, behalen we de doelstelling vanuit de Taskforce Wmo/Jeugd in 2026. Er is hierbij alleen gekeken naar de opbrengsten vanuit de maatregelen binnen de Taskforce.</p> <p>In deze Voorjaarsnota is de totale taakstelling verder verdeeld onder Jeugdzorg in natura en Wmo (respectievelijk € 600.000 en € 400.000). De al eerder genoemde risico's blijven van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogelijk vinden er verschuivingen plaats tussen uitgaven op zorgproducten binnen programma 1 Samenleving - Een afname van het gebruik van een zorgproduct kan tot een toename van het gebruik een ander zorgproduct; - een inhaalslag van het afhandelen van meldingen Wmo en Jeugd kan leiden tot een toename van zorgkosten; - zowel de Wmo als Jeugdwet zijn open einde regelingen; dit betekent dat we verplicht zijn zorg te leveren en te betalen. Ook dit kan leiden tot een toename van zorgkosten. 											
Totaal	1.000	1.000	1.000	1.000								

2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet

Bezuiniging	Oorspronkelijk				Openstaand 2026				Voortgang			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten	50	245	575	894								
Toelichting:	<p>In de zomer van 2024 zijn diverse locaties beschouwd die in eigendom zijn van de gemeente, met de bedoeling om dezen te ontwikkelen voor woningbouw. Destijds was het uitgangspunt bij het maken van de financiële verkenningen hiervan, om invulling te geven aan het uitgangspunt winstmaximalisatie. De te verwachten resultaten uit de locaties zijn als dekkingsvoorstellen voor de Begroting 2025 (raad 26 september 2024) voorgesteld. Hierbij is middels een vastgesteld amendement gekozen voor winstoptimalisatie (in plaats van winstmaximalisatie). Dit uitgangspunt sluit beter aan bij een 'goede ruimtelijke ordening', waarbij een afweging van allerlei omgevingsaspecten leidt tot een 'winnend plan', waarover de raad een positief planologisch besluit kan nemen. Inmiddels moet worden geconstateerd dat het moment dat daadwerkelijk positieve resultaten zijn bij te schrijven (door vele externe redenen, zoals gerechtelijke uitspraken) als niet realistisch dienen te worden beschouwd. De belangrijkste redenen zijn het uitblijven van een oplossing voor stikstof(vergunning), netcongestie en de Europese verordening inzake natuurherstel. Hoewel de beschouwde locaties hun - nog nader te bepalen - opbrengstpotentie behouden is nu niets te zeggen over het tijdsaspect, het moment waarop resultaten kunnen worden geboekt.</p> <p>Het voorstel is om in de Voorjaarsnota (VJN) niet langer rekening te houden met mogelijke positieve resultaten voor de begroting omdat deze hoog onzeker zijn in verband met bovengenoemde omstandigheden. De duur en kosten van de benodigde planvoorbereidingen laten zich inmiddels lastiger voorspellen. Dit staat daarmee op gespannen voet met het realiteitsprincipe van de begroting.</p>											
Totaal	50	245	575	894								

2D Omgevingsvergunning

Bezuiniging	Oorspronkelijk				Openstaand 2026				Voortgang			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Milieuleges invoeren	24	24	24	24	24	24	24	24	✓	✓	—	—
Toelichting:	In de legesverordening van 2025 zijn milieuleges opgenomen. Voor 2025 verwachten we niet dat er nog milieuleges binnenkomen. Om die reden boeken we de taakstelling van 24.000 af.											
Totaal	24	24	24	24	24	24	24	24				

2N Afvalverwijdering en -verwerking

Bezuiniging	Oorspronkelijk				Openstaand 2026				Voortgang			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Inzamelfrequentie pmd naar driewekelijks met een (vierde) klike	325	325	325	325	95	95	95					
Toelichting:	<p>In het jaar 2024 is afgesproken om vanaf 2026 pmd in te zamelen met klike's, in combinatie met een 3 wekelijkse inzamelfrequentie. Op dat moment werd verwacht hiermee een besparing van € 95.000 te behalen is (aanvankelijk was dit bedrag met € 325.000 te hoog ingeschat). Ingezameld pmd levert gemeenten een vergoeding op waarmee een deel van inzamelkosten gedekt wordt. Daarna heeft de VNG in het jaar 2025, namens alle Nederlandse gemeenten, een nieuwe afspraak gemaakt over de vergoedingenstructuur van ingezameld pmd. Deze afspraak houdt in dat de vergoeding gebaseerd wordt op de aangeleverde kwaliteit van het pmd. Een hogere kwaliteit pmd levert een hogere vergoeding op. Uit ervaring in den lande blijkt dat pmd wat ingezameld wordt met doorzichtige plastic zakken, de hoogste kwaliteit oplevert. Dit levert vanaf het jaar 2026 dus ook de hoogste vergoeding op. Omdat pmd uit onze gemeente al van goede kwaliteit is, pleit dit er voor om vooralsnog vast te houden aan de inzameling met zakken. Begin 2027 wordt bepaald wat de gemiddelde kwaliteit van onze gemeente is. Op dat moment wordt opnieuw een afweging gemaakt, of de overstap naar inzameling met klike's zinvol is.</p> <p>Conclusie: Het jaar 2026 wordt gebruikt om meer inzicht te krijgen van de pmd-kwaliteit. Daarom wordt voor 2026 het voordeel van € 95.000, niet ingeboekt. In 2026 wordt op tien verschillende momenten de kwaliteit van het ingezamelde pmd gemeten. Begin 2027 wordt duidelijk wat de aangeleverde kwaliteit over 2026 is. Op basis daarvan kan de afweging tussen inzet van klike's (met verlaging van de ophaalfrequentie) versus handhaven van het huidige systeem worden gemaakt. Tijdens de Voorjaarsnota van 2027 komen we hier op terug.</p>											
Totaal	325	325	325	325	95	95	95					

3C Organisatie en bedrijfsvoering

Bezuiniging	Oorspronkelijk				Openstaand 2026				Voortgang			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Inhuur personeel	150	150	150	150	100	100	100	100	■	■	■	■
Toelichting:	Hierop zit inmiddels volop actie, bijvoorbeeld door het omzetten van inhuur naar structurele vacatureruimte. Waar we vorig jaar al resultaten hebben geboekt, hebben we nog een bedrag te gaan. Bij de NJN verwachten we hier meer resultaat op te kunnen melden.											
Totaal	150	150	150	150	100	100	100	100				

Investeringskredieten

Nieuwe/ wijziging investeringen

Sportparken

Voor de sportparken zijn de volgende kredieten voorgesteld die vanwege de urgentie al tot instemming hebben geleid.

- Aanpassing berekening Sportpark Wilhemina €31.000 (die is grotendeels gedekt uit de investeringen van een drietal waterhaspels)
- Vervanging doelen op beide sportparken € 39.325
- 2 aanvullende maairobots € 9.000

Herinrichting openbare ruimte rondom Leerdeel Centrumplan Doorwerth

In het centrum van Doorwerth is de bouw van het nieuwe Leerdeel gestart. De twee scholen in het dorp verhuizen na oplevering van het leerdeel naar dit nieuwe gebouw. Daarnaast worden in het nieuwe gebouw kinderopvang en voor-en naschoolse opvang gevestigd. Om het gebouw te laten aansluiten op de het centrumplan Doorwerth en de bestaande openbare ruimte is het noodzakelijk dat de openbare ruimte rondom het nieuwe Leerdeel hierop wordt aangepast

De infrastructuur en inrichting van de betreffende openbare ruimte rondom de nieuwe school zijn, anders dan het schoolplein, geen huisvestingsvoorziening in de zin van de onderwijswetgeving. In de verordening zijn deze investeringen dan ook niet genormeerd. Daarnaast valt dit deel van de openbare ruimte volgens de BBV-regelgeving niet toe te rekenen aan de aangrenzende grondexploitatie. De gemeente dient daarom hiervoor aanvullend middelen ter beschikking te stellen. Het ontwerp van het tussenliggend gebied is afgestemd met het ontwerp van het leerdeel en de bijbehorende buitenruimte en het ontwerp van de openbare ruimte in het centrumplan Doorwerth. Voor het ontwerp van de betreffende openbare ruimte is een SSK-raming gemaakt waarin de kosten van dit ontwerp gespecificeerd zijn uitgewerkt. Dit leidt vervolgens tot het aangevraagde bedrag.

- Inrichtingskosten: € 687.500
- Afschrijvingstermijn 40 jaar (1e aanleg plantsoenen en parken) conform de verordening.
- Rekenrente: 2,0 %

De jaarlasten van deze investering zijn verwerkt bij product 20 groenonderhoud

Verduurzaming van de Concertzaal

Op 25 februari 2026 heeft de raad besloten tot verduurzaming van de Concertzaal. De bruto investering bedraagt € 386.600 (excl. btw). Als dekking van deze investering is een DUMAVA subsidie van € 143.300 ontvangen en is een bedrag van € 88.800 beschikbaar uit de reserve voorziening onderhoud gebouwen.

Per saldo bedraagt de netto investering € 154.500. Deze investering wordt verdeeld over de raadzaalfunctie (€ 20.200) en kunst&cultuur (€ 134.300).

Publieksfunctie bibliotheek

Voor de inhuizing van de publieksfuncties naar de bibliotheek is een investering nodig voor de aanpassingen van circa € 712.000. Deze investering wordt geactiveerd waarop wordt afgeschreven. Vanwege het tijdelijke karakter is de afschrijving op 8 jaar gezet. De kapitaallasten hiervan zijn opgenomen in de begroting.

Voortgang investeringen

1B Onderwijs

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2027			
School Doorwerth	6.501.994	4.803.348	1.698.646
Kindpartners Doorwerth	2.107.889		2.107.889
Onderdeel inv.School DW sloop	300.000	67.105	232.895
Totaal	8.909.883	4.870.453	4.039.430

Omschrijving	Toelichting
School Doorwerth	De aannemer is gestart met de bouw. Aan de bouwheer worden de termijnbetalingen in de loop van 2026 betaald.
Kindpartners Doorwerth	Geen
Onderdeel inv.School DW sloop	Het terrein waar het nieuwe Leerdeel komt is bouwrijp gemaakt. Een aantal aanvullende werkzaamheden vinden de komende periode plaats. De sloop van de huidige twee basisscholen wordt uitgevoerd nadat het nieuwe Leerdeel is opgeleverd.

1C Sport en bewegen

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Optimalisatie Wilhelmina Sportpark	100.000	90.040	9.960
Berekening sportparken	31.000	11.494	19.506
Doelen sportpark Wilhelmina en Bilderberg	39.325		39.325
Maairobots sportparken	9.000		9.000
Totaal	179.325	101.534	77.791

Omschrijving	Toelichting
Optimalisatie Wilhelmina sportpark	In het najaar van 2025 is een voorstel behandeld in de raad. Twee motie over dit onderwerp zijn aangenomen. Aan beide moties wordt nu in 2026 invulling gegeven. Dit heeft gevolgen voor de planning en de inhoud van dit project. Verwachting is dat zowel inhoud als planning wijzigt. In de tussenliggende tijd blijft het dagelijks onderhoud doorgang vinden.
Berekening sportparken	Zie de toelichting bij nieuwe investeringen en bij bijstelling met resultaat product 1C Sport en bewegen.
Doelen sportpark Wilhelmina en Bilderberg	Zie de toelichting bij nieuwe investeringen en bij bijstelling met resultaat product 1C Sport en bewegen.
Maairobots sportparken	Zie de toelichting bij nieuwe investeringen en bij bijstelling met resultaat product 1C Sport en bewegen.

02 Omgeving

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
Jaar in gebruikname: 2026			
Buurt Talud Oosterbeek			
Wegen	4.328.137	3.601.590	726.547
Riolering A4	2.533.563	2.707.963	-174.400
HWA H4	951.500	791.775	159.725
Buurt Talud Oosterbeek	7.813.200	7.101.328	711.872
Jaar in gebruikname: 2027			
Airborneweg/Klein Amerikaweg Renkum			
Wegen	735.200		735.200
Riolering A4	841.600	91.766	749.834
HWA H4	257.300		257.300
Airborneweg/Klein Amerikaweg Renkum	1.834.100	91.766	1.742.334
De la Reijweg			
Wegen	109.000		109.000
Riolvervanging A4	215.000		215.000
Afkoppelen H4	28.000		28.000
De la Reijweg	352.000		352.000
Van Deldenpad - Bildersweg			
Wegen	221.000		221.000
Riolvervanging A4	226.000		226.000
Afkoppelen H4	57.000		57.000
Van Deldenpad - Bildersweg	504.000		504.000
Jaar in gebruikname: 2028			
Don Boscoweg			
Wegen	259.000		259.000
Riolvervanging A4	210.000		210.000
Afkoppelen H4	67.000		67.000
Don Boscoweg	536.000		536.000
Meester van Damweg & Bakkershaag			
Wegen	270.000		270.000
Riolvervanging A4	289.000		289.000
Afkoppelen H4	94.000		94.000
Meester van Damweg & Bakkershaag	653.000		653.000

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Wolfhezerweg Wolfheze			
Wegen	107.000		107.000
HWA H4	28.000		28.000
Wolfhezerweg Wolfheze	135.000		135.000
Totaal	11.827.300	7.193.094	4.634.206

Omschrijving	Toelichting
Airborneweg /Klein Amerikaweg Renkum	Conform.
Buurt Talud Noord Oost Oosterbeek	Conform.
De la Reijweg	Conform.
Don Boscoweg	Conform.
Meester van Damweg & Bakkershaag	Conform.
Van Deldenpad- Bildersweg	Conform.
Wolfhezerweg Wolfheze	Conform.

2E Spooronderdoorgang

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Spoorwegonderdoorgang Wolfheze			
Bruto uitgaven	17.109.000	11.453.726	5.655.274
Bijdrage derden	11.103.000	8.919.999	2.183.001
Totaal netto	6.006.000	2.533.727	3.472.273

Omschrijving	Toelichting
Spoorwegonderdoorgang	Als gevolg van het feit dat ook een tweede verzoek tot Europese subsidie in het kader van het CEF-programma niet is gehonoreerd en het onverwacht hoge aanbestedingsresultaat, was het beschikbare budget onvoldoende en was er sprake van een kostenoverschrijding. Met de inzet van het in juni 2024 beschikbaar gestelde extra investeringskrediet, een extra bijdrage van ProRail en het Rijk, een bestuurlijke toezegging van een extra bijdrage van de provincie Gelderland en een taakstellende besparingsopgave, is het beschikbare budget dusdanig opgehoogd en daarmee de kostenoverschrijding dusdanig teruggebracht, dat in oktober 2024 tot gunning is overgegaan. De ontwerpuitwerking en de voorbereidende werkzaamheden zijn in de tweede helft van 2024 gestart en lopen door tot het najaar van 2025. De realisatie van de spooronderdoorgang is medio 2025 gestart. Het project zal naar verwachting medio 2027 gereed zijn.

2E Verkeer

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Intel VOP Jonkheer Nedermeijr v Rosenthalweg	20.000		20.000
Intel VOP Bennekomseweg	20.000		20.000
Totaal	40.000		40.000

Omschrijving	Toelichting
Intel VOP Jonkheer n. van Rosenthalweg	Conform.
Intel VOP Bennekomseweg	Conform.

2L Kunst, cultuur en cultuurhistorie

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Herstel de Naald	180.000		180.000
Totaal	180.000		180.000

Omschrijving	Toelichting
Herstel de Naald	Uitvoering volgt in 2026.

2M Water en riolering

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Onderzoek aanpak bak Z en bak H	500.000	452.605	47.395
Besturing gemaal Van Ingeweg	50.000	47.339	2.661
IBA GroeneWaarden Doorwerth	46.000		46.000
Diverse locaties hwa	500.000		500.000
Jaar in gebruikname: 2028			
Persleiding gemaal Van Ingeweg	45.000	7.800	37.200
Totaal	1.141.000	507.744	633.256

Omschrijving	Toelichting
Zuiveringssituatie Rosandepolder Oosterbeek	Op dit moment zijn wij samen met Gemeente Arnhem in gesprek met RWS. Deze gesprekken nemen meer tijd in beslag dan eerder ingeschat waardoor de planning is aangepast.
Onderzoek aanpak bak Z en bak H	Conform.
Besturing gemaal Van Ingeweg	Conform
Persleiding gemaal Van Ingeweg	Conform.
IBA GroeneWaarden Doorwerth	Conform.
Diverse locaties hwa	Conform.

20 Groenonderhoud

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Bladblazer tractor	8.000		8.000
Verticuteermachine sportparken	11.723	11.723	
Totaal	19.723	11.723	8.000

Omschrijving	Toelichting
Bladblazer tractor	Conform.
Verticuteermachine sportparken	In het MIP was een wals en een bladblazer opgenomen om te vervangen. Deze zijn komen te vervallen en hiervoor is de verticuteermachine sportparken aangeschaft.

2P Wegen, straten en pleinen

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Brug Fluitersdreef Renkum	20.000	5.195	14.805
Brug Berkendreef Renkum	20.000	5.194	14.806
Jaar in gebruikname: 2027			
Brug Kerkweg Heelsum	450.000	113.774	336.226
Totaal	490.000	124.163	365.837

Omschrijving	Toelichting
Brug Kerkweg	Het uitgewerkte ontwerp van de nieuwe brug kan niet zonder risico op schade aan de transport waterleiding worden uitgevoerd. Vitens heeft geen gegevens van de waterleiding. Deze is hoogstwaarschijnlijk onder de brug door geboord. Als de nieuwe palen geslagen zouden worden ontstaat het risico dat deze geraakt wordt. Een nieuwe boring door Vitens levert 2 jaar vertraging op. We hebben op basis van bovenstaande besloten om een nieuw ontwerp op basis van een duikersconstructie te ontwerpen. Het nieuwe ontwerp is doorgerekend en past met de extra engineeringkosten binnen de huidige budgetten. In de eerste helft van 2026 wordt een en ander uitgewerkt en wordt het bestek geschreven. De verwachting is dat we eind 2026 / begin 2027 in uitvoering kunnen.
Brug Fluitersdreef	Conform.
Brug Berkendreef	Conform.

3D Huisvesting / Gemeentehuis

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Jaar in gebruikname: 2026			
Vorbereidingskrediet Nieuwbouw Veentjesbrug	375.000	420.568	-45.568
Totaal	375.000	420.568	-45.568

Omschrijving	Toelichting
Vorbereidingskrediet gemeentewerf	Er is uitwerking gegeven aan de ontwerpfase. Het Definitief Ontwerp is gereed. De kosten die hiervoor zijn gemaakt hebben betrekking op met name de architect en adviseurs.

Vorbereidingskredieten projecten

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Plan- en onderzoekskosten (IMVA)			
Renkum herontwikkeling A. Schweitzerschool IHP-loc	237.250	203.078	34.172
Heelsum herontwikkeling Wilhelmina park	297.567	108.866	188.701
Doorwerth herontwikkeling Rehobothschool IHP-loc	250.000	235.668	14.332
Oosterbeek herontwikkeling Talsmalaan	295.000	182.419	112.581
Oosterbeek herontwikkeling gemeentehuis	868.000	189.289	678.711
Wolfheze herontwikkeling Pro Persona	290.000	210.373	79.627
Renkum herontwikkeling Klooster	170.000	219.391	-49.391
Renkum herontwikkeling Maatweg IHP-loc	233.500	157.517	75.983
Totaal	2.641.317	1.506.602	1.134.715

Omschrijving	Toelichting
Plan- en onderzoekskosten (immaterieel vast actief IMVA)	
Renkum herontwikkeling A. Schweitzerschool IHP-loc	In 2024 is een voorziening getroffen van € 4.269 en voor 2025 zal een voorziening worden getroffen van € 1.474. Deze voorziening is niet opgenomen bij realisatie.
Heelsum herontwikkeling Wilhelmina park	Conform
Doorwerth herontwikkeling Rehobothschool IHP-loc	Conform
Oosterbeek herontwikkeling Talsmalaan	Conform
Oosterbeek herontwikkeling gemeentehuis	Totaal voorbereidingskredieten Voorbereidingskrediet scenariostudie : €50.000 Voorbereidingskrediet verkoopprocedure : €351.000 Voorbereidingskrediet tijdelijke situatie : €467.000 Totaal voorbereidingskrediet : €868.000
Wolfheze herontwikkeling Pro Persona	Conform
Renkum herontwikkeling Klooster	In 2024 is een voorziening getroffen van € 51.441 en voor 2025 zal een voorziening worden getroffen van € 23.680. Deze voorziening is niet opgenomen bij realisatie.
Renkum herontwikkeling Maatweg IHP-loc	In 2024 is een voorziening getroffen van € 17.862 en voor 2025 zal een voorziening worden getroffen van € 4.475. Deze voorziening is niet opgenomen bij realisatie. De totale uitgaven op dit project bedragen momenteel € 150.000. Voor de volgende fases t/m realisatie is ingeschat € 113.500 extra nodig bovenop het eerder vastgestelde krediet van 120.000. Hier zitten de kosten in voor projectmanagement, advies voor de verkoopprocedure en het faciliteren van de realisatiefase. Kosten voor een eventuele juridische procedure zijn hier buiten gelaten (los van bezwaar of zienswijzen). Via de voorjaarsnota zal extra voorbereidingskrediet van € 113.500 worden verwerkt (Totaal 250.000 – 16.500 – 120.000 = 113.500,-).

Reserves

Staat van reserves	Begin stand 2026	Resultaat 2025	Storting	Onttrekking	Eind stand 2026
Algemene reserve	6.476	5.532	0	-1.601	10.407
Weerstandsreserve	7.449	0	0	0	7.449
Algemene reserve	13.925	5.532	0	-1.601	17.856
Sociaal domein	404	0	0	-204	200
Landschap basisplan	156	0	0	0	156
Algemene uitkering	136	0	0	-72	64
ICT	1.518	0	0	0	1.518
MUP	331	0	0	-39	292
Onderhoud gebouwen	4.695	0	568	-3.722	1.541
Bedrijventerreinen	37	0	0	0	37
Onderwijshuisvesting	471	0	63	-41	493
Wegen	410	0	91	-91	410
Herstelkosten sleuven en lasgaten	50	0	0	0	50
Openbare verlichting	261	0	0	-61	200
Kapitaallasten vastgoed	692	0	1.881	-45	2.528
Kapitaallasten OHV	197	0	0	0	197
Integratie	828	0	25	-84	769
Projecten	1.273	0	0	-548	725
Beschermd wonen	968	0	493	-15	1.446
Organisatie	750	0	0	-578	172
Toegankelijkheid bossen	511	0	0	-33	478
Groot onderhoud wegen	871	0	0	-300	571
Sportparken	170	0	117	-89	198
Groenrenovatie	700	0	0	0	700
Projectreserve 2J, 2K en 2L	89	0	0	0	89
Bestemmingsreserve	15.518	0	3.238	-5.921	12.835
totaal	29.443	5.532	3.238	-7.522	30.691

Algemene reserves

Algemene reserve		Storting	Onttrekking
Omschrijving			
<i>Primitieve begroting</i>			
Originele begroting			-473
Amendementen begroting 2026			-851
Resultaatbesteding jaarrekening 2024 (overloopposten)			-60
PPN voorstellen uit jaarrekeningresultaat 2024			-640
Correctie amendement begroting 2025			473
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			<i>-1.551</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>			
Dekking afboeking taakstelling bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten			-50
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>			<i>-50</i>
Totaal reserve			-1.601

Bestemmingsreserves

Sociaal domein		Storting	Onttrekking
Omschrijving			
<i>Primitieve begroting</i>			
Actieplan Team Zorg			-130
Formatie Sociaal Domein			-74
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			<i>-204</i>
Totaal reserve			-204

Beschermd wonen		Storting	Onttrekking
Omschrijving			
<i>Primitieve begroting</i>			
Beschermd Wonen		493	225
Originele begroting			-240
<i>Totaal Primitieve begroting</i>		<i>493</i>	<i>-15</i>
Totaal reserve		493	-15

Algemene uitkering		Storting	Onttrekking
Omschrijving			
<i>Primitieve begroting</i>			
Combinatiefuncties sport en bewegen			-47
Inzet GSF			-25
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			<i>-72</i>
Totaal reserve			-72

MUP

Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting	21	-21
Mobiliteitsvisie experimenten en monitoring		-18
2E MUP (GVVP)	-21	21
<i>Totaal Primitieve begroting</i>		<i>-17</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>		
Onttrekking reserve MUP		-22
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>		<i>-22</i>
Totaal reserve		-39

Onderhoud gebouwen

Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting	409	-1.920
Nieuwe huisvesting		-1.350
<i>Totaal Primitieve begroting</i>	<i>409</i>	<i>-3.270</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>		
Groot onderhoud gebouwen, storting in reserve	153	
Huisvesting gemeentelijke organisatie		-73
Groot onderhoud gebouwen, onttrekking reserve		-378
Voorziening gebouwen	6	
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>	<i>159</i>	<i>-451</i>
Totaal reserve	568	-3.722

Tabel opbouw reserve voorziening groot onderhoud

Structurele mutaties reserve onderhoud gebouwen, onderdeel voorziening groot onderhoud gebouwen.

Product	Begroting	Extra budget	Inhaal index	index 26/27	Totaal
1A Renkum voor Elkaar	862	-862	0	0	0
1B Onderwijs	120.667	10.345	14.963	8.550	154.526
1C Sport en bewegen	23.969	42.297	2.972	4.831	74.070
1E zorg en veiligheid	37.677	33.405	4.672	3.541	79.296
2L Kunst, cultuur en cult.hist.	24.176	19.700	2.998	2.955	49.829
2O Groenonderhoud	38.583	15.519	4.784	3.470	62.356
4C Alg. dekkingsmiddelen	22.240	-10.831	2.758	896	15.063
Totaal	268.174	109.574	33.147	24.244	435.138

Toelichting reserve voorziening groot onderhoud

Algemeen:

Voor het planmatig onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is eind 2025 een nieuwe Duurzaam meerjaren onderhoudsprognose (DMJOP) opgesteld. Het vorige DMJOP stamt uit 2021. In het DMJOP van 2021 is een indexering van 2% aangehouden, maar dat bleek te laag. Hiervoor is een inhaal indexering opgenomen van totaal 12,4%. In het huidige DMJOP van 2026 is 3.5% indexering aangehouden. In de DMJOP wordt een doorkijk gemaakt van de te verwachten kosten voor het planmatig onderhoud kosten voor de komende 15 jaar. Afgelopen jaren zijn een aantal gebouwen gerenoveerd waardoor ze weer aan vigerende wet en regelgeving voldoen. Hierdoor zijn er met name in de installaties complexere componenten toegevoegd die duurder zijn in het onderhoud en duurder als ze vervangen of gereviseerd moeten worden. Deze extra kosten zijn ook nu in het nieuwe DMJOP verwerkt. In de DMJOP van 2021 was niet bekend wat de onderhoudskosten zouden zijn na renovatie, hiervoor is destijds een aanname gedaan die te laag was. Deze onderhoudskosten zijn nu in de DMJOP wel goed inzichtelijk gemaakt. Electra- en gasverbruik is bij de renoveerde gebouwen enorm afgenomen, alleen wordt dit niet zichtbaar in het DMJOP.

Onderwijs gebouwen:

Gymzaal van Spaenweg en Gymzaal Wijnand van Arnhemweg zijn gerenoveerd, de kosten van het planmatig onderhoud na renovatie zijn nu bekend. Het extra budget is met name nodig voor de installaties. (Toegangscontrole, cctv, ventilatiesysteem met warmte terugwin)

Sport gebouwen:

De Sporthal Doorwerth is gerenoveerd, de kosten van het planmatig onderhoud na renovatie zijn nu bekend. Het extra budget is met name nodig voor de installaties. (Warmtepompen, toegangscontrole, cctv, ventilatiesysteem met warmte terugwin)

Zorg en veiligheid:

Brandweerposten Doorwerth, moet de komende jaren veel worden geïnvesteerd zowel bouwkundig als installatietechnisch. Dat vertaalt zich nu in het huidige DMJOP. Brandweerpost Wolfheze is nieuw gebouwd en veel groter dan de bestaande post in Wolfheze Het extra budget is met name nodig voor zowel bouwkundig als de installatietechnisch onderhoud, ten opzichte van de vorige verouderde kleine brandweerpost.

Kunst en cultuur:

De Concertzaal is een gedateerd gebouw waar de komende jaren veel installaties geüpgrade en moeten worden verduurzaamd.

Groen onderhoud:

Aula's Renkum en Oosterbeek, deze gebouwen moeten zowel bouwkundig als installatietechnisch worden gerenoveerd en geüpgrade. Ook is de overkapping 'Bezinningsplaats' Natuurbegraafplaats toegevoegd aan de DMJOP.

Algemene dekkingsmiddelen:

Het oude gemaal aan de kerkweg in Heelsum is weer toegevoegd aan de DMJOP. Dit gebouw kan niet vervreemd worden, omdat op het terrein een tracé van kabels en leidingen lopen. Ook is een deel van het gebouw in gebruik door Liander als trafo voorziening.

Onderwijshuisvesting		
Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting		-17
1B Doorwerth reserve onderwijshuisvesting	63	
Actualisatie IHP prijspeil 2025		-24
<i>Totaal Primitieve begroting</i>	<i>63</i>	<i>-41</i>
Totaal reserve	63	-41

Wegen		
Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
2P Wegen reserve kapitaallasten		-91
Originele begroting	91	
<i>Totaal Primitieve begroting</i>	<i>91</i>	<i>-91</i>
Totaal reserve	91	-91

Openbare verlichting		
Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting		-61
<i>Totaal Primitieve begroting</i>		<i>-61</i>
Totaal reserve		-61

Kapitaallasten vastgoed		
Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting	1.881	-34
Vrijval verliesvoorziening Veentjesbrug		-11
<i>Totaal Primitieve begroting</i>	<i>1.881</i>	<i>-45</i>
Totaal reserve	1.881	-45

Integratie		
Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Originele begroting		-68
Taalhuis 3 jarige dekking uit reserve inburgering		-16
<i>Totaal Primitieve begroting</i>		<i>-84</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>		
Reserve Integratie	25	
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>	<i>25</i>	
Totaal reserve	25	-84

Projecten			
Omschrijving		Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>			
Originele begroting			-223
Actualisatie begroting omgevingswet			-27
Versterking lokale economie			-42
Actualisatie 2H Energie en klimaat			-163
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			<i>-455</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>			
Onttrekking reserve projecten groen beheerplan			-29
Onttrekking reserve projecten civiele kunstwerken			-36
Onttrekking reserve projecten bomenverordening			-17
Onttrekking reserve projecten elektrisch deelvervoer			-10
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>			<i>-93</i>
Totaal reserve			-548
Kapitaallasten OHV			
Omschrijving		Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>			
Originele begroting			-26
1B Doorwerth mutatie reserve kapitaallasten			26
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			
Totaal reserve			
Organisatie			
Omschrijving		Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>			
Programmamanager verzelfstandiging sportparken			-100
<i>Totaal Primitieve begroting</i>			<i>-100</i>
<i>Voorjaarsnota 2026</i>			
Formatie voor organisatieontwikkeling			-478
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>			<i>-478</i>
Totaal reserve			-578
Toegankelijkheid bossen			
Omschrijving		Storting	Onttrekking
<i>Voorjaarsnota 2026</i>			
Onttrekking toegankelijkheid bossen			-33
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>			<i>-33</i>
Totaal reserve			-33

Groot onderhoud wegen

Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Voorjaarsnota 2026</i>		
Onttrekking reserve groot onderhoud wegen		-300
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>		-300
Totaal reserve		-300

Sportparken

Omschrijving	Storting	Onttrekking
<i>Primitieve begroting</i>		
Voorziening sportparken converteren naar reserve	117	
<i>Totaal Primitieve begroting</i>	117	
<i>Voorjaarsnota 2026</i>		
Sportparken		-89
<i>Totaal Voorjaarsnota 2026</i>		-89
Totaal reserve	117	-89